

Klima- og miljødepartement
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
16/1904

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2016/18188

Dato
22.03.2017

Fylkesmannens uttalelse til forslag om oppheving av vannscooterforskriften

Fylkesmannen mener det er et nasjonalt ansvar å bevare sårbare og sjeldne naturtyper og arter. På Agder har vi seks sjøfuglarter som er oppført på nasjonal rødliste. For å ta vare på disse artene er vi avhengig av et strengt nasjonalt regelverk. Regelverket må beskytte mot skadelige forstyrrelser fra for eksempel vannscooter i sårbare perioder for ikke flyvedyktige sjøfuglunger i juli og august. Forstyrrelser i hekketida kan og lett føre til mislykket hekking for sjøfugl. For bestander som allerede er i kraftig tilbakegang, kan dette få alvorlige konsekvenser.

Videre er det viktig å sikre muligheten for et uforstyrret miljøvennlig friluftsliv både i skjærgården, på fjorder, i elver og innsjøer. Dette forutsetter at unødig motorferdsel begrenses. Dette gjelder særlig støyende fartøyer med høy hastighet som skaper uro over store områder.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder støtter derfor Miljødirektoratets anbefaling om at hovedprinsippene i dagens regelverk for vannscooter videreføres.

Vi viser til brev fra Klima- og miljødepartementet av 23.12.2016, vedrørende høring av forslag om å oppheve forskrift av 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende. Forslaget innebærer at bruk av vannscooter vil bli regulert av de alminnelige reglene for ferdsel til vanns.

Kommunene gis ansvar for å regulere bruken av vannscootere. Dette skal gjøres på tilsvarende måte som, og i sammenheng med, regulering av andre fartøy. En viktig begrunnelse for at kommunen skal forvalte dette er at de er best egnet til å ivareta lokale interesser. Slik regulering vil i hovedsak skje i henhold til bestemmelser i havne- og farvannsloven, motorferdselloven og småbåtloven. I tillegg kan ferdsel til vanns være begrenset i konkrete områder, som f.eks. områder vernet etter naturmangfoldloven, områder i tilknytning til akvakulturanlegg, m.m.

Relevant kunnskap i Agder

- Seks sjøfuglarter i Agder er oppført i den nasjonale rødlista (Artsdatabanken, 2015): Fiskemåke (nær truet), tyvjo (nær truet), teist (sårbar), hettemåke (sårbar), havhest (sterkt truet) og makrellterne (sterkt truet).

- Ingen makrellternekolonier i Vest-Agder er underlagt ferdselsforbud som følge av naturvern
- Færre enn halvparten av sildemåkeungene er flyvedyktige når ferdselsforbudet i sjøfuglreservatene oppheves 15. juli (tall fra Vest-Agder). Det betyr at flertallet av sildemåkeungene er ubeskyttet av ferdselsforbud som følge av forskrifter etter naturmangfoldloven (sjøfuglreservater).
- Lista RAMSAR-områder (fuglefredningsområder med internasjonal verdi) kan bli utfordret dersom vannscooterforbudet oppheves.
- Følgende verneområder i Agder vil ikke lenger ha forbud mot vannscooter hvis forbudet oppheves: Lista landskapsvernområde, Raet nasjonalpark, Oksøy-Ryvingen landskapsvernområde, Flekkefjord landskapsvernområde.

Kunnskap om effekter av forstyrrelser på fugl som følger av motorisert ferdsel

Vannscootere kan holde svært høy hastighet, og vil kunne oppfattes som svært skremmende for sjøfugl som befinner seg på vannflaten. Slike forstyrrelser vil kunne føre til økt uro og tilløp til panikk hos sjøfugl. Foruten å få redusert tid og sted for næringssøk, er panikkartet flukt svært energikrevende for fuglene. Når forstyrrelser bidrar til at hekkende sjøfugl forlater reir, eksponeres egg og unger for klimaforhold som overoppheting eller nedkjøring. Dette øker sjansen for predasjon fra stormåker og kråkefugl dramatisk. Ved gjentatte forstyrrelser i rugetida vil enkelte arter kunne sky reiret og oppgi hekking.

Siden våre sjøfugler er bakkehekkende er de særlig sårbare for forstyrrelser. Strandhekkende arter som terner trekkes fram som særlig følsomme. Danske undersøkelser viser bedre hekkesuksess hos terner i områder med ferdselsrestriksjoner enn i områder uten. Også ferdsel i områder der sjøfuglene søker næring er uheldig.

Behovet for å ivareta hensynet til uforstyrret friluftsliv i skjærgården

En rekke studier viser at uforstyrret friluftsliv er en høyt verdsatt miljøkvalitet. Dette gjelder både fastboende og tilreisende. Fylkesmannen mottar negative meldinger fra allmenheten på forstyrrende bruk av vannscooter. Videre registrerer vi betydelig negative oppslag i media. Vannscootere bidrar til å redusere friluftsopplevelsen for mange mennesker, samt at støy og forstyrrelser rammer fastboende i skjærgården særlig hardt.

Vannscooter setter allmenhetens sikkerhet i fare

Vannscootere kan holde svært stor fart. Det kan derfor være vanskelig å oppdage / forholde seg til slike fartøy for badende, kajakkpadlere og dykkere. Disse vil derfor kunne utsettes for betydelig påkjørsels-fare. I tillegg vil vannscootere som holder høy fart kunne gi en sterk opplevelse av ubehag for andre brukere.

Fylkesmannens vurdering og begrunnelse

Skjærgården, fjorder, elver og innsjøer er produktive økosystemer og har høy verdi for naturmangfold og miljøvennlig friluftsliv. Vannscootere representerer en ny brukergruppe i disse områdene. Det foreligger ingen konsekvensvurdering av forslaget om å oppheve «vannscooterforskriften» i forhold til naturmangfold, friluftsliv og reiseliv. Vannscooterkjøring er en åpenbar trussel mot sårbart nasjonalt viktig naturmangfold, miljøvennlig friluftsliv, reiseliv og naturbasert verdiskaping. En økning i støyende og hurtiggående fartøyer vil bidra til ytterligere belastninger på sjøfugl- og våtmarksfuglbestander, og redusere potensialet for naturbasert verdiskapingen (økosystemtjenestene) over tid.

De negative trendene for flere sjøfuglbestander og manglende kunnskap om årsakene, tilsier at man legger føre-var prinsippet til grunn jf. naturmangfoldloven § 9. Vi mener det trengs en styrking av kunnskapene om årsakene til den negative utviklingen for naturmangfoldet i skjærgården og aktiviteter/ordninger som støtter opp under sjøfugl, våtmarksfugl og miljøvennlige friluftformer. Unødige aktivitetsformer og nye brukergrupper som åpenbart kan bidra til å true disse, må begrenses.

Fylkesmannen støtter derfor Miljødirektoratets anbefaling om at hovedprinsippene i dagens regelverk for vannscooter videreføres.

Hvis ikke dagens regelverk videreføres, mener vi at det er viktig at man får motorferdselregler som beskytter hekkende og rastende fugl, inkludert ikke flyvedyktige sjøfuglunger.

En slik beskyttelse er spesielt viktig i verneområder på kysten, regionalt og nasjonalt viktige friluftsområder og områder med sjøfuglkolonier / fuglebiotoper som i dag ikke er vernet gjennom naturmangfoldloven. Videre er det viktig at det sikres tilstrekkelig ressurser til å gjennomføre et tilstrekkelig oppsyn.

Med hilsen

Per Ketil Omholt
seniorrådgiver

Bjørn Vikøyr
naturforvalter

Brevet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.
Saksbehandler: Bjørn Vikøyr, tlf.: 38 17 62 19